

OMSCHAKELLEN NAAR BIOLOGISCHE BLOEMENTEELT: ADMINISTRatieve ASPECTEN M.B.T. WETGEVING EN BELEID

De biologische bloementeel in Vlaanderen is een jonge sector en in volle ontwikkeling. Net omdat de sector nog zo klein is, kan het voor geïnteresseerden moeilijk zijn om de juiste informatie te vinden. Deze infofiche is opgesteld voor startende telers en gangbare bloementelers die overwegen om de omschakeling naar bio te maken. De fiche geeft een overzicht van de administratieve aspecten specifiek voor bio die belangrijk zijn bij de (omschakeling naar) de biologische productie. Voor teelt technische informatie verwijzen we naar de infofiche Algemeen kader biologische teelt van bloemen.

Een biologische bloementeler is een professionele teler waarvoor alle landbouwadministratie geldt. Voor starters die onmiddellijk willen beginnen met de biologische sierteelt en dus niet uit de gangbare productie komen, raden we aan om je opstart goed voor te bereiden. Het spreekt voor zich dat ook de algemene landbouwadministratie in orde gemaakt wordt. In dat geval komt de administratie gelinkt aan de omschakeling en biologische productiemethode boven op de administratie gelinkt aan de landbouwactiviteit op zich. Via de website van het Departement Landbouw & Visserij kan je de nodige info vinden over onder meer de opstart of overname van een bedrijf en het document te vervullen formaliteiten.

HOE BEGIN JE MET DE OMSCHAKELING?

'Biologisch' is een beschermde term. Om garanties te kunnen bieden aan de consument en de ondernemer te beschermen tegen fraude is niet alleen de term 'biologisch' in alle talen van de Europese Unie beschermd, maar ook alle afkortingen daarvan zoals bijvoorbeeld 'bio' en 'eko'. Een basisvereiste om te kunnen starten met het produceren, verwerken, invoeren, opslaan of verhandelen van biologische producten is dat de onderneming gecontroleerd en gecertificeerd is door een erkend biocontroleorgaan. De controleorganen zien erop toe dat de bio regelgeving wordt nageleefd. In Vlaanderen zijn er drie erkende bio controleorganen actief: TÜV NORD, Integra, Certisys en Inscert Partner.

De eerste stap van de omschakeling is een contract met een controleorgaan ondertekenen en een kennisgeving doen aan de bevoegde overheid. De kennisgeving doe je via het e-loket van het Departement Landbouw & Visserij: <https://lv.vlaanderen.be/nl/e-loket>

Alvorens je je kennisgeving kan doen dien je alle landbouwadministratie in orde te brengen. Zo moet je je kenbaar maken via het formulier identificatie van landbouwer en ook via het formulier identificatie van een exploitatie.

Aangezien er ook een koppeling met de VLM/Mestbank plaatsvindt, kan je als kleinschalige teler een vrijstelling voor de mestbankaangifte aanvragen als je:

- Minder dan 2 ha landbouwgrond in gebruik hebt, of
- Minder dan 50 are groeimedium in gebruik hebt, of
- Minder dan 50 are permanent overkapte landbouwgrond in gebruik hebt, of
- Op jaarbasis minder dan 300 kg P2O5 uit dierlijke meststoffen produceert, of
- Minder dan 300 kg P2O5 uit dierlijke mest opgeslagen hebt

Je kennisgeving m.b.t. opstart of omschakeling naar bio via het e-loket moet volgende gegevens bevatten:

- Het controleorgaan waarbij je bent aangesloten en het bewijs van aansluiting
- Voor welke activiteiten en productcategorieën je de melding indient
- Bewijs van registratie, melding of erkenning bij FAVV
- De vermelding of je een gemengde activiteit uitvoert (gangbaar/bio)
- Wanneer je activiteiten uitbestedt: een verklaring dat je de verantwoordelijkheid voor de biologische productie op jou

Deze fiche werd opgemaakt in het kader van het PDPO-project 'Biobloemen: kleur van op het bioveld tot bij de consument'

- neemt en je die verantwoordelijkheid niet op (een) onderaannemer(s) overdraagt
- De vermelding of je al eerder aangesloten was bij een controleorgaan voor bio certificering

Met het indienen van de kennisgeving verbind je jezelf ertoe om vanaf dan alle wettelijke bepalingen voor bio toe te passen.

Bij de aanmelding dien je ook een overzicht van je percelen en oppervlakteverklaring met fotoplannen op te sturen. De aanmelding kan op elk moment in het jaar plaatsvinden vinden via e-loket. In de meeste gevallen zal de aanmelding gelijklopen met de indiening van de verzamelaanvraag via het e-loket. De verzamelaanvraag moet ingediend worden voor 31/04.

Aansluiting bij een controleorgaan en bewijs van aansluiting.

Een contract kan je opvragen bij het controleorgaan van je keuze. In Vlaanderen heb je de keuze tussen drie controleorganen. De controleorganen stellen ook de nodige informatie beschikbaar, bv. contracten, tarieven, geldende regelgeving, enz.

Na ontvangst van de ondertekende contracten, zal het controleorgaan een afspraak vastleggen voor een eerste bezoek. Tijdens dit bezoek worden alle punten die relevant zijn voor de biologische productie gecontroleerd. Het is belangrijk om je goed voor te bereiden op dit bezoek. Volgende zaken moet je opgemaakt of beschikbaar hebben **vooraleer** de controleur langskomt:

- Volledige beschrijving van je activiteiten (ook je niet-bio-activiteiten en de activiteiten die je hebt uitbesteed aan onderaannemers)
- Volledig overzicht van alle percelen
- Grondplan met alle gebouwen
- Voorraadboekhouding en transportdocumenten
- Financiële boekhouding
- Teeltboek met registratie van bemesting, gewasbescherming, andere productiemiddelen (bv. zaaigoed) en geoogste producten per perceel
- Procedures om het risico op verontreiniging door niet-toegestane stoffen of producten te voorkomen.

Naast de aanmelding bij de start dien je ook elk jaar een aangifte te doen van je percelen via de verzamelaanvraag via het e-loket (ook als je een vrijstelling van mestbankaangifte hebt).

Elk landbouwbedrijf moet geregistreerd zijn bij het FAVV. Als bloementeler heb je ook een specifieke erkenning nodig: plantenpaspoortplichtig of niet-plantenpaspoortplichtig (zie fiche 'Het plantenpaspoort'). Belangrijk is om de juiste NACEBEL codes aan te vragen via de Kruispuntbank van Ondernemingen.

DUUR VAN DE OMSCHAKELING

Na het eerste controlebezoek wordt niet onmiddellijk het biologische certificaat toegekend. Er is een omschakelperiode. Voor éénjarige gewassen bedraagt die periode 2 jaar voorafgaand aan de zaaidatum van het gewas. Voor meerjarige gewassen bedraagt de omschakelperiode 3 jaar vóór aanvang van de oogst. Gedurende de eerste 12 maanden na de start van de omschakeling is er geen specifieke etikettering mogelijk voor de producten. Twaalf maanden na de start van de omschakeling en voor het einde van de omschakelperiode kunnen de producten het label 'in de periode van omschakeling naar de biologische landbouw verkregen product' krijgen. Na de omschakelperiode krijgen de producten het label 'product afkomstig van de biologische landbouw'.

De certificaten van biobedrijven worden gepubliceerd op de website van de respectievelijke controleorganen en ook hier: <https://lv.vlaanderen.be/nl/bio/bedrijven-ondercontrole>

CONTROLE

Eén keer per jaar wordt een aangekondigde controle uitgevoerd, maar er kan ook onaangekondigd gecontroleerd worden. Op de websites van de controleorganen kan een overzicht teruggevonden worden van de actuele tarieven.

Terugbetaling

Een deel van de controlekosten kan terugbetaald worden. Het subsidiebedrag is beperkt tot het vaste gedeelte van de jaarlijkse controlekosten voor de primaire productie, exclusief btw. Het exacte bedrag wordt jaarlijks bepaald op basis van het aantal aanvragen en het beschikbare budget. Het bedraagt maximaal 1000 euro per kalenderjaar. De subsidie kan aangevraagd worden via de verzamelaanvraag. Vink bij 'andere premies' het vak 'terugbetaling controlekosten bio' aan en vermeld het controleorgaan.

Opgelet, de controlekosten worden niet onmiddellijk en niet volledig terugbetaald. Een zekere financiële buffer is dus nodig.

BIJKOMENDE VERPLICHTINGEN

Aankoop biologisch productiemateriaal en ontheffing

In de biologische productie moet het zaaizaad en ander teeltmateriaal afkomstig zijn van biologische landbouw. Voor de sierteelt is dit echter zelden beschikbaar. In dat geval mag er gangbaar materiaal gebruikt worden. Dit materiaal mag echter niet ontsmet zijn of behandeld met niet-toegestane chemisch-synthetische producten. Ook het gebruik van genetisch gemodificeerde rassen is verboden. De beschikbaarheid van biologische zaden en teeltmateriaal in België kan geraadpleegd worden op de online databank [OrganicXseeds](#). Een handleiding voor het gebruik van deze databank vind je [hier](#). Wanneer het gewenste zaad of teeltmateriaal niet biologisch beschikbaar is, kan er ook via deze databank een ontheffing aangevraagd worden bij het controleorgaan. Het controleorgaan krijgt hier automatisch melding van.

Meer informatie over het gebruik van de databank en over de verschillende niveaus van ontheffing vind je [hier](#).

Omschakelen naar de biologische sierteelt betekent dus niet dat de teelt beperkt wordt tot enkel de soorten waarvoor biologisch uitgangsmateriaal beschikbaar is. Ook lijkt het gebruik van de databank omslachtig, in de

praktijk blijkt dit voor de telers geen zware taak, aangezien de melding aan het controleorgaan automatisch gebeurt.

Bij de aankoop van biologische producten (bijv. plantmateriaal) moet je nagaan of de leverancier bij wie je aankoopt een bio-certificaat kan afleveren. Dit certificaat moet je bijhouden. Het certificaat is beperkt geldig en moet ieder jaar opnieuw opgevraagd worden bij de leverancier. Ook voor andere productiemiddelen zoals meststoffen, substraat enz dien je uiteraard na te gaan of deze zijn toegelaten in de biologische landbouw.

Verzamelaanvraag

In de verzamelaanvraag moet de biologische productiemethode aangegeven worden want na het eerste jaar dient de verzamelaanvraag als bewijs dat je bio produceert. Deze gegevens worden ook doorgegeven aan de biocontroleorganen. Vooralsnog is er geen biohectarepremie voorzien voor de biologische sierteelt (teeltcodes 9572, 9585, 9576, 9577, 9587, enz.). In het nieuwe GLB, dat ingaat vanaf januari 2023, zal ook voor de biologische sierteelt een biohectarepremie voorzien worden.

Meer info volgt zodra er een definitieve beslissing m.b.t. premies is.

Veldboek en teeltboek

Vruchtwisseling is belangrijk in de biologische landbouw om de kwaliteit van de bodem te waarborgen en om de plaagdruk op een natuurlijke manier zo laag mogelijk te houden. Als landbouwer moet je aan de hand van een veldboek aantonen dat je vruchtwisseling toepast op de biologische percelen. Dit veldboek moet je bezorgen aan het controleorgaan, bijvoorbeeld d.m.v. de verzamelaanvraag.

Daarnaast moet er ook een teeltboek bijhouden en tijdens de controle voorgelegd worden met volgende informatie:

- Gebruik van meststoffen: datum, aard, hoeveelheid, welke percelen
- Gebruik van gewasbeschermingsmiddelen: datum, aard, hoeveelheid, behandelingsmethode, reden
- Gebruik van landbouwproductiemiddelen: datum, aard en hoeveelheid

- Oogst: datum, soort, omvang (bio of in omschakeling)

Opgelet: net zoals in de gangbare sierteelt is een plantenpaspoort verplicht voor nagenoeg alle voor opplant bestemde planten. Ook gelden er specifieke regels voor wie verkoopt via e-commerce. Voor meer details verwijzen we naar onze infofiche 'Het plantenpaspoort: wat moet je weten als sierteler?'

Meer informatie m.b.t. biowetgeving kan gevonden worden in de infobrochure Bio & de wet - plantaardige productie.

DE SECTOR IN VLAANDEREN

De biologische sierteeltsector in Vlaanderen is klein en daarom sterk onderhevig aan veranderingen op de markt. Iedere (nieuwe) speler draagt hierin een rol. BioForum volgt de groei van de sector op en ondersteunt deze ook. Dit gebeurt onder meer door opvolging van de prijzen en door de organisatie van netwerkmomenten (de zogenaamde 'Bio-bedrijfsnetwerken'). Opvolging van de prijzen is belangrijk omdat het een nieuwe sector is, waardoor prijsvorming nog variabel is. Het concept 'een eerlijke prijs' staat hierbij centraal. Dit betekent dat er verkocht wordt aan een prijs waaraan alle bloementelers een inkomen overhouden en die tegelijkertijd fair blijft naar de consument. Hier ligt een verantwoordelijkheid bij iedere teler om met respect voor zichzelf en voor collega's op zoek te gaan naar die eerlijke prijs. BioForum kan dit proces begeleiden. Deelname aan Bio-bedrijfsnetwerken helpt je om collega bloementelers te leren kennen, ervaringen uit te wisselen, innovatief te blijven, afzet te

organiseren, enz. Neem contact op met BioForum voor meer informatie.

MEER INFORMATIE EN ONDERSTEUNING

BioForum vzw: ondersteuning biologische productie en markt in Vlaanderen, specifiek advies, organisatie van netwerkmomenten, enz.

Contactgegevens:
Regine Beerplein 1, E305
B-2018 Antwerpen

An Jamart
0487/905105
an.jamart@bioforum.be

Deze fiche werd opgemaakt in het kader van het PDPO-project 'Biobloemen: kleur van op het bioveld tot bij de consument'

